

ДОКЛАД

№5/16.12.2024 г.

за извършен вътрешен одит

Код документа:	ЦКА/ДВО_ПО-05_ГПВО-01_24
Период на одита:	16 декември 2024 г.
Място на одита:	СА „Д. А. Ценов” – Свищов
Критерии за одит:	БДС EN ISO 9001:2015 СУК
Одитен екип:	<ol style="list-style-type: none">1. Доц. д-р Любка Илиева – водещ одитор2. Антоанета Христова – вътрешен одитор

Докладът е изготвен от:

доц. д-р Любка Илиева –
водещ одитор

(подпис)

Докладът е представен на и приет от:

доц. д-р Искра Пантелеева
Директор ЦКА

(подпис)

Доц. д-р Светослав
Илийчовски

Заместник-ректор "Учебна
дейност и акредитация"

(подпис)

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ” ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

Настоящият доклад е изготвен на основание на Годишен план за вътрешните одити в СА „Д. А. Ценов” - ЦКАДО/ГПВО-01_24, организирани съгласно ISO 9001:2015, „Управление на риска” и елемент „Управление на документи и записи“.

Докладът съдържа *оценка на дейностите, свързани с управлението и поддържането на качеството на научноизследователската дейност и научната периодика и тяхното съответствие с действащите правила и процедури във вътрешните и външните нормативни актове, и с утвърдените документи от системата за управление на качеството на СА „Д. А. Ценов“*. Одитът се проведе чрез фактическа оценка на качеството на научноизследователската дейност в ИНИ и научната периодика на: списание "Народностопански архив", списание "Бизнес управление", електронно списание "Диалог", Годишник на СА, Библиотека "Стопански свят", Годишен алманах "Научни изследвания на докторанти" и Списание „Глобални и регионални измерения на международните икономически отношения“.

Процесният одит обхваща оценка на съответствието на процеси „Управление на научноизследователска дейност“ и „Научна периодика“ с:

- приложимите вътрешни и външни нормативни документи
- утвърдените документи от системата за управление на качеството на СА „Д. А. Ценов“, касаещи проверяваните звена
- изисквания от стандарт ISO 9001:2015.

1. Увод

На основа Годишния план за вътрешни одити на СУК (ЦКАДО/ГПВО-01_2024) и План за одит (ЦКА/ПО-05_2024) са проведени срещи на одитора с представители на ИНИ и на одитираните научни издания, съгласно Заповед №1290/10.12.2024 г. на Ректора на СА.

Институтът за научни изследвания (ИНИ) е основно звено в структурата на СА „Д. А. Ценов” по смисъла на ЗВО, чл. 25, ал. 2., открито с Постановление № 333 на Министерски съвет от 2 декември 2016 г. Институтът за научни изследвания осъществява изследователска, експертна и консултантска дейност по проекти и програми с регионално, национално и международно значение в областта на икономиката, администрацията и управлението.

Редакционните съвети на списанията са отговорни за решенията, кои от представените статии да бъдат публикувани. Тези решения се вземат на база приемането на съответния ръкопис и отчитането на неговото значение за изследователите и за читателите.

2. Цел, задачи и технология на одита

Цел на одита: *оценка на дейностите, свързани с управлението и поддържането на качеството на научноизследователската дейност и тяхното съответствие с действащите правила и процедури във вътрешните и външните нормативни актове.*

Задачите на одита са дефинирани така:

- оценка на съответствието на научноизследователските процеси и дейността на ИНИ с действащите правила и процедури във вътрешните и външните нормативни актове;
- оценка на съответствието на научноизследователските процеси в научната периодика с действащите правила и процедури във вътрешните и външните нормативни актове.

Технологията на процесния одит включва анализ и преценка на **степента на съответствие**, оценка на качеството на научноизследователската дейност и научната периодика и тяхното съответствие с действащите правила и процедури във вътрешните и външните нормативни актове.

Оценката на качеството на научноизследователската дейност и научната периодика е извършена въз основа на събиране на първична информация за протичащите процеси в ИНИ и в списание "Народностопански архив", списание "Бизнес управление", Електронно списание "Диалог", Годишник на СА, Библиотека "Стопански свят", Годишен алманах "Научни изследвания на докторанти" и Списание „Глобални и регионални измерения на международните икономически отношения“.

3. Констатации от одита

3.1. Общи констатации

Институтът за научни изследвания: развива фундаментални научни и научно-приложни изследвания, съобразно водещите научни направления и приоритетите в развитието на световната наука; администрира научноизследователската дейност в рамките на Академията; осигурява условия за трансфер на получените научни резултати в практиката в съответствие с мястото и профила на Академията в европейското и националното научноизследователско пространство.

Институтът за научни изследвания има водеща роля при генерирането и популяризирането на научната продукция на академичния състав на Стопанската академия и при осъществяването на контакти със заинтересовани представители на бизнеса, държавната администрация и научноизследователски структури на национално и международно равнище с цел установяване на партньорства за съвместни проекти и инициативи.

Институтът за научни изследвания осъществява изследователска, експертна и консултантска дейност по проекти и програми с регионално, национално и международно значение в областта на икономиката, администрацията и управлението.

В контекста на насърчаване научноизследователската дейност в рамките на Стопанската академия, подобряване междуинституционалните контакти и стимулиране интегрирането на научните постижения в практиката, ИНИ администрира процеса по организиране, провеждане и отчитане на конкурси за научноизследователски проекти, финансирани със средства от държавния бюджет за присъщата научноизследователска дейност.

Структурата на ИНИ включва:

1. Изследователи, съгласно класификацията на Европейската рамка за научноизследователска кариера.
2. Координатори.
3. Сектор „Национални програми и проекти”.
4. Сектор „Европейски програми и проекти”.
5. Временни научноизследователски екипи.
6. Научноизследователска инфраструктура.

Научните секции са научноизследователски центрове, лаборатории и други, формирани към факултетите или катедрите на Академията. Те инициират научни, научно-приложни, консултантски и други дейности, в съответствие с техните цели и приоритети. ИНИ съдейства за реализирането на проектните инициативи на научните секции. Научните секции отчитат своята дейност пред Съвета на ИНИ веднъж годишно.

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“ ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

Временните научноизследователски екипи от изследователи се създават за определен период от време с цел изпълнение на научни проекти по конкурсите за финансиране на проекти от държавната субсидия за научна дейност, по национални и международни научни програми и др. ИНИ съдейства за реализирането на проектните инициативи на временните научноизследователски екипи. Във временните научноизследователски екипи могат да се привличат преподаватели, изследователи и докторанти от една или повече катедри на Академията, както и от други научни организации, висши училища и практиката.

През изминалата година е приета Стратегия за развитие на научноизследователската дейност на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов за периода 2024-2030 г, определяща целите, приоритетите и дейностите в научната дейност на Стопанска академия. Оперативната дейност по изпълнението на Стратегията се осъществява от следните звена и отговорни лица: - Институт за научни изследвания - Съвет на Института за научни изследвания - Факултети и катедри - Кариерен център - Център за международна дейност - Академична библиотека - Ръководители на академична научна инфраструктура - Научни секретари на катедри - Тематични работни групи от преподаватели/изследователи и служители.

През изминалата година 11 проекта, финансирани от държавната субсидия за научна дейност са администрирани от ИНИ, от които: научноизследователски проекти (едногодишни) – 1; научноизследователски инфраструктурни проекти (двугодишни) – 4; проекти за частично финансиране на научни форуми - 4. В одитирания период ИНИ подпомага организацията и подаването на 2 проектни предложения по Конкурси към Фонд „Научни изследвания“, МОН и организационното изпълнение на 3 проекта, финансирани от Фонд „Научни изследвания“, МОН.

През периода стартира изпълнението и подкрепата по 1 проект по програма Еразъм +, Стратегически партньорства. Институтът подпомага организацията и подаването на 3 проектни предложения по програма „Трансгранично сътрудничество България-Румъния“ за регион „Долен Дунав“, съвместно с Университетите от Румъния, както и организацията, подаването и координирането на проект Дунав и Черно море във фокуса на стратегическия дневен ред на ЕС за иновации, чрез проектни докторантури в зелената и синята икономика и управлението на Индустрия 5.0" по ОП “Образование“ 2021-2027, Процедура „Развитие на проектна докторантура“

Разработените проекти към ИНИ се вписват в „Регистър на научната дейност в Република България“. Регистърът има връзка към Министерство на образованието и науката, Фонд „Научни изследвания“, Европейската организация за информационни системи за наука (EuroCRIS), Европейската информационна система за проекти и програми за научни изследвания и иновации на ЕС (CORDIS).

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“ ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

Редакторите се ръководят от политиката на редакционната колегия на списанието и се съобразяват с правните изисквания, които са в сила по отношение на дискредитиране, нарушаване на авторски права и плагиатство.

Редакционните съвети вземат решения за приемане или отказване да се публикуват материали на основата на тяхната значимост, оригиналност, яснота на изложението и съответствие на темите на изследване с направленията на списанията, съгласно становището на определените рецензенти.

Конкретни административни функции във връзка с подбора и отпечатването на научните разработки имат отделните издания.

В рамките на проведения одит се провери дейността на шест реферирани научни издания издавани от СА "Д. А. Ценов". Списанията: "Народностопански архив", "Бизнес управление" и Електронно списание "Диалог" осъществяват ефективно дейността си, съобразно действащите за всяко едно от тях вътрешни правила за публикуване. Доказателство за тяхната престижност е големият брой подадени публикации от автори от страната и чужбина. В одитния процес бяха проучени и двете научни издания на СА "Д. А. Ценов" – Годишник на СА и Библиотека "Стопански свят". И двете издания приемат за публикуване материали както на учени от Стопанска академия, така и на учени от страната и чужбина. Обект на одит бе и научноизследователската и публикационна дейност в Годишен алманах "Научни изследвания на докторанти" и новосъздаденото издание за публикации на студенти Списание „Глобални и регионални измерения на международните икономически отношения“.

Всички издания следват Вътрешните правила за функциониране на редакционните съвети на научните издания и на АИ „Ценов“, Правилника за дейността на АИ „Ценов“, Правилник за прилагане на европейската харта на учените в СА „Д. А. Ценов“, всяко издание има свои Етични правила и Стандарти за рецензиране. Всяко издание спазва Правилата и стандартите за оценка на публикациите и насочване към публикуване на научни разработки както на национални, така и на световни организации като Фонд „Научни изследвания“, Elsevier. В процеса на проведения одит се установи, че всички научни издания осъществяват ефективен контрол на качеството на научните разработки, приемани и насочвани към отпечатване, стремяйки се да гарантират високо качество на научната продукция. В резултат на поддържаното качество и ефективен контрол в процеса по публикуване, изданията са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ” ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

3.2. Конкретни констатации

<i>Одитирано звено</i>	<i>Положителни констатации</i>	<i>Препоръки и възможности за подобряване</i>
ИНИ	<ul style="list-style-type: none">• Поддържа се документирана информация за реализацията и отчитането на проектите, съгласно изискванията на вътрешните правилници и националните нормативни документи• Поддържа се Архив на реализираните проекти и отчетната документация по тях• Осъществява се ефикасен контрол на изпълнението на научноизследователските проекти• Спазват се изискванията за публичност и прозрачност на процедурите по изпълнение на проектите	<ul style="list-style-type: none">• Препоръчително е да се потърсят възможности на организационно-управленско ниво за мотивиране на отговорните лица в ИНИ и членовете на академичния състав за вземане на по-активно участие в писане на проекти и последващо включване в тях, за по-голяма активност по отношение на търсенето на проектни възможности както по отношение на финансови инструменти, така и по отношение на партньорски инициативи.• Препоръчително е осигуряване на експертиза за подготовка и управление на проекти, организиране на обучения, вкл. и работа с консултантски фирми за подготовка на големи международни проекти.

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ”
ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

Списание "Народно стопански архив"	Списанието е индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация ERIN PLUS, EBSCO, Google Scholar, CEEOL, RePEc, BASE, с което доказва ефикасност на процеса по осигуряване качеството на научните изследвания в публикационната си дейност.	Няма
Списание „Бизнес управление"	Списанието е индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация SCOPUS, EBSCO, Google Scholar, CEEOL, RePEc, BASE, с което доказва ефикасност на процеса по осигуряване качеството на научните изследвания в публикационната си дейност.	Няма
Електронно списание "Диалог"	Списанието е индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация EBSCO, Google Scholar, CEEOL, RePEc, BASE, с което доказва ефикасност на процеса по осигуряване качеството на научните изследвания в публикационната си дейност.	Няма
Годишник на СА	Списанието е индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация Google Scholar, CEEOL, RePEc, BASE, с което доказва ефикасност на процеса по осигуряване качеството на научните изследвания в публикационната си дейност.	Няма
Библиотека „Стопански свят"	Списанието е индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация Google Scholar, CEEOL, RePEc, BASE, с което доказва ефикасност на процеса по осигуряване качеството на научните изследвания в публикационната си дейност.	Няма

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ” ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

Годишен алманах "Научни изследвания на докторанти"	Списанието е индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация Google Scholar, CEEOL, RePEc, с което доказва ефикасност на процеса по осигуряване качеството на научните изследвания в публикационната си дейност.	Няма
Списание „Глобални и регионални измерения на международните икономически отношения“	Списанието е с ISSN 2738-8573 и регистрирано в Националния референтен списък на НАЦИД, индексира се във вторичните бази данни на научни публикации, с които Стопанска академия има споразумения – CEEOL, Google Scholar, EBSCO, RePEc и др., поставят се DOI номера на отделните публикации.	няма

4. Заключение от одита

От извършените дейности по одита и направените оценки могат да бъдат формулирани следните **общии изводи**:

Първо, организацията е създавала, внедрила, поддържа и непрекъснато подобрява своята СУК като е очертала необходимите процеси и техните взаимодействия, в съответствие с изискванията на действащите вътрешни и външни обстоятелства, в това число националните и вътрешните нормативни документи и изискванията на Закона за насърчаване на научните изследвания, Закона за висшето образование и свързаните подзаконовни нормативни актове.

Второ, ръководството на висшето училище създава условия ИНИ да развива фундаментални и научно-приложни изследвания, съобразно водещите научни направления и приоритетите в развитието на световната наука, да осигурява условия за трансфер на получените научни резултати в практиката в съответствие с мястото и профила на Академията в европейското и националното научноизследователско пространство.

Трето, Стопанска академия е осигурила необходимите човешки, инфраструктурни ресурси и подходяща среда за осъществяване на научноизследователска дейност.

Четвърто, разработени са процедури по планиране на научните изследвания; определени са изискванията към научния продукт; предвидени са мерки за наблюдение, измерване, анализ и оценяване на продукта; организиран е ефективен процес за обмяна на информация със заинтересованите страни; предвидени са мерки за управление на

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“ ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

несъответстващия продукт. За всички процедури се води документирана информация и се съхраняват записи от всички дейности, свързани с качеството на научните изследвания в ИНИ.

Пето, Стопанска академия е предприела мерки за подобряване на ефективността и ефикасността от действието на СУК, създала е съответните писмени процедури за наблюдение, измерване и анализ на научноизследователската дейност и постоянно предприема мерки за подобряване качеството.

Шесто, научните издания са създали система за ефективно осигуряване и гарантиране качеството на научните публикации. Осъществяват ефикасен контрол на приеманите за рецензиране и за одобряване на получените положителни рецензии публикации.

Седмо, главните редактори и редакционните съвети определят и следват стандарти за качество и безпристрастност на оценката на приеманите за публикуване научни разработки. Идентифицирани са и се вземат мерки за справяне с рисковете, които могат да повлияят върху съответствието на научната продукция с нормативните изисквания.

Осмо, главните редактори осигуряват необходимите човешки, инфраструктурни ресурси и подходяща среда за качествено протичане на научноизследователската дейност.

Девето, разработени са вътрешни правила за функционирането на редакционните съвети на научните издания. Изданията следват своите Етични правила и гарантират прозрачност и обективност в процеса по подбор, оценка и одобряване за публикуване. За всички процедури се води документирана информация и се съхраняват записи от всички дейности, свързани с качеството на научноизследователската дейност в научната периодика.

Десето, одитираните издания спазват процедурите за защита на интелектуалната собственост при реализацията на резултатите от научните изследвания.

При проведения одит **не са констатирани несъответствия** с действащата в страната и в Стопанска академия нормативна уредба, както и с елементите на стандарта ISO 9001:2015.

Констатираните проблеми при проведения през 2023 г. одит на ИНИ не са намерили своето решение. Одитираните дейности и процеси показват ефикасно организиране, администриране и управление на научноизследователската дейност в ИНИ, спазване на нормативните изисквания и предвидените в Системата за управление на качеството в Стопанска академия принципи.

Одитираните дейности и процеси при научноизследователската дейност в научната периодика показват ефикасно организиране, администриране и управление, и спазване на нормативните изисквания и предвидените в Системата за управление на качеството в Стопанска академия принципи.